

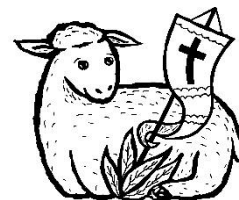
MAGNIFICAT

Miesięcznik Parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Pelkiniach-Wygarkach

www.wygarki.przemyska.pl

Marzec 2026 Nr 5

Wprowadzenie w *Triduum Paschalne*

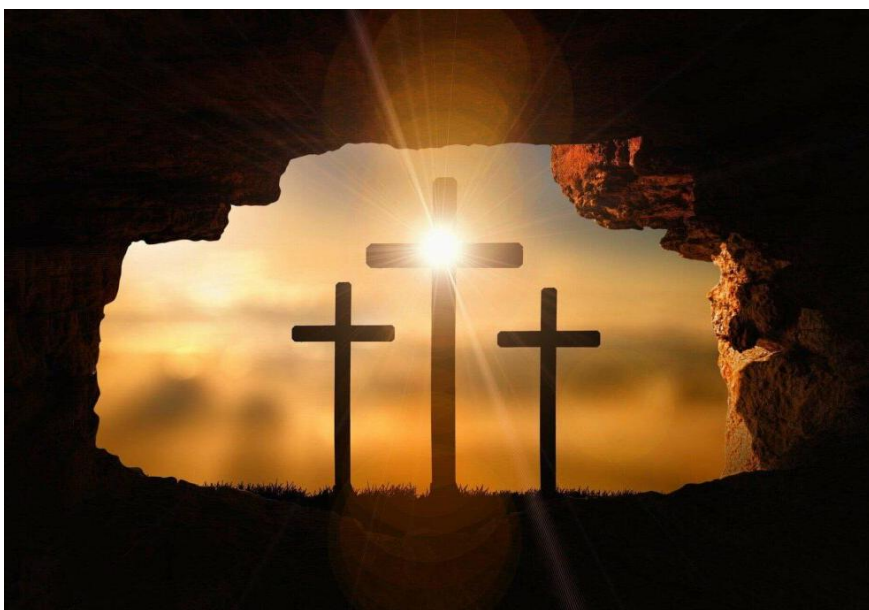
Drodzy czytelnicy! Oddajemy w wasze ręce kolejny numer naszego czasopisma *Magnificat*, tym razem poświęcony centrum całego Roku Liturgicznego, którym niewątpliwie jest *Triduum paschalne* i Święta Wielkanocne.

Triduum Paschalne

Święte *Triduum Paschalne*, jak sama nazwa wskazuje, oznacza święte „trzy dni” (łac. *tri-duum*) „przejścia” (hbr. *pesach*) zbawczego samego Boga. „Przejście” to dokonało się w osobie Jezusa Chrystusa, który zbawił nas poprzez swoją śmierć i zmartwychwstanie. Istotą więc „zbawczego przejścia” Boga, jest „przejście” ze śmierci do życia Jego Syna a naszego zbawiciela, Jezusa Chrystusa.

Misterium Paschalne, w Liturgii Kościoła, celebруемy przez pełne trzy dni. Jednak, gdy spojrzymy do kalendarza, to od czwartku do niedzieli widzimy cztery. Jak wyjaśnić tę rozbieżność? Rozbieżność ta jest tylko pozorna, ponieważ czas w kościele liczony jest według żydowskiego cyklu, gdzie doba rozpoczyna się zachodem słońca, trwa całą noc, aż do następnego wieczoru. Tak więc pierwsza doba *Triduum*, to czas Wieczery, pojmania i osądzenia Pana, Jego męki i drogi Krzyżowej (czwartek wieczorem – piątek). Druga doba obejmuje tajemnicę śmierci Jezusa i ciszę grobu (piątkowy wieczór – sobota) Trzecia doba, to czas chwały Zmartwychwstania (sobota wieczorem - niedziela).

Triduum Paschalne, czyli trzy święte dni, w Liturgii Kościoła świętujemy jako jedną całość rozciągniętą na cztery etapy. Etap pierwszy obejmuje wielkoczwartkowy moment Ostatniej Wieczery spożytej przez Jezusa z dwunastu apostołami. Etap drugi skupia się na wydarzeniach Wielkiego Piątku zakończonych śmiercią Chrystusa na krzyżu i Jego złożeniem do grobu. Etap trzeci obejmuje wielkosobotni czas spoczynku Pana w grobie. Etap czwarty skupia się na celebracji zmartwychwstania Jezusa obchodzonej w wigilię Wielkiej Soboty i radości wynikającej z tego faktu, świętowanej w dzień Wielkiej Niedzieli.

Triduum Paschalne to wyjątkowy czas, którego dobre przeżycie, wymaga zrozumienia treści poszczególnych celebracji oraz głębi ich wymowy.

Wielki Czwartek

Mszą Wieczerzy Pańskiej, sprawowaną w Wielki Czwartek wieczorem Kościół rozpoczyna Święte *Triduum Paschalne*. Wtedy to właśnie gromadzimy się wokół Chrystusa Pana jak uczniowie na Ostatniej Wieczerzy. Uczestniczymy w tych samych wydarzeniach, których istotą jest ustanowienie sakramentu Kapłaństwa i Eucharystii oraz przekazanie nowego przykazania miłości: „To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem” (J 15, 12). W ten sposób

Kościół we Mszy Wieczerzy Pańskiej uczy nas, że do sprawowania każdej Eucharystii potrzebne jest kapłaństwo i wzajemna miłość, która zapewnia mu niezbędną jedność i spójność. Po zakończeniu tej celebracji, podczas śpiewu hymnu pochodzącego z XIII w., „Sław języku tajemnice”, następuje przeniesienie Chrystusa Eucharystycznego do kaplicy adoracji, zwanej zwyczajowo „Ciemnicą”. Od tego momentu, aż do godzin wieczornych Wielkiej Soboty, Kościół nie sprawuje Eucharystii, oddając się kolejno adoracji Krzyża i złożonego w grobie ciała Jezusa.

Wielki Piątek

W Wielki Piątek gromadzimy się na sprawowaniu pamiątki Męki i Śmierci Pana naszego Jezusa Chrystusa. Liturgia rozpoczyna się w ciszy. Wymownym znakiem tej celebracji jest postawa prostracji kapłana – leżenia krzyżem. To znak wielkiego uniżenia i nicości człowieka wobec bezmiaru miłości, która prowadzi Pana na Krzyż. Następnie Liturgia zaprasza nas do rozważenia biblijnego opisu Męki Pańskiej, a po niej do modlitwy powszechnej, której wezwania obejmują wszystkich ludzi, ponieważ Chrystus oddał swoje życie za każdego człowieka. Punktem centralnym całej Liturgii jest adoracja Krzyża. Wspominając śmierć Chrystusa, wierzymy, iż nie była ona dla Niego klęską i przegraną, ale zwycięstwem, które zostało opromienione

blaskiem Zmartwychwstania. Na przedłużeniu tej tajemnicy stoi moment, kiedy przyjmujemy Komunię św. i kiedy eucharystyczne Ciało Chrystusa zostaje uroczyście przeniesione do „Grobu Pańskiego” i wystawione do adoracji przez całą noc Wielkiego Piątku i przez cały dzień Wielkiej Soboty.

Wigilia Paschalna i Wielka Niedziela

Liturgię Wigilii Paschalnej rozpoczyna poświęcenie ognia oraz przyozdabianie paschału, zrobionego z naturalnego pszczelego wosku. Paschał ozdabia się symbolami Chrystusa: znakiem krzyża, pierwszą i ostatnią literą alfabetu greckiego: Alfą i Omegą oraz cyframi bieżącego roku, a także pięcioma symbolicznymi gwoździami. Tak przyozdobiony i zapalony paschał wnoszony jest do ciemnego kościoła. Od niego wierni zapalają swoje świece, co oznacza, że od światła zmartwychwstania Chrystusa bierze początek nadzieja naszego zmartwychwstania. W rozświetlonym kościele zostaje wyśpiewane „Orędzie paschalne”, zwane także *Exsultet*, które z wielkim prawdopodobieństwem pochodzi z IV wieku.

Bardzo rozbudowana Liturgia Słowa należy do najstarszych elementów Wigilii Paschalnej. Obecnie używa się dziewięciu czytań: siedmiu ze Starego Testamentu, fragmentu z Listu św. Pawła do Rzymian (tzw. *Epistola*) oraz opisu Zmartwychwstania z Ewangelii wg św. Mateusza, Marka lub Łukasza. Czytania mówią o wspaniałym dziele stworzenia i jeszcze wspanialszym dziele odkupienia w Chrystusie. Pomiedzy czytaniem śpiewane są psalmy (oraz inne pieśni ze Starego Testamentu) i odmawiane modlitwy, które doskonale interpretują czytania i ukazują ich wypełnienie się w Chrystusie. Słowo Boże jest czytane „w świetle paschału”, co oznacza, że Chrystus staje się jego interpretatorem, najpełniejszym objawieniem i realizacją. Po ostatnim czytaniu ze Starego Testamentu śpiewany jest, przy dźwięku dzwonów, organów i innych instrumentów, hymn „Chwała na wysokości Bogu”. Wtedy też zapala się świece ołtarzowe. Po *Epistole* śpiewa się uroczyste, wielkanocne „Alleluja”.

Trzecią, po Liturgii Światła i Liturgii Słowa, częścią Wigilii Paschalnej, jest Liturgia Chrzcielna. Po odśpiewaniu litanii do Wszystkich Świętych, błogosławi się wodę chrzcielną. Następnie udziela się Chrztu św., po czym wszyscy obecni z zapalonymi świecami w rękach wyrzekają się szatana i wyznają wiarę, oraz przyjmują pokropienie poświęconą wodą. Liturgię Chrzcielną kończy modlitwa wiernych.

Wraz z przygotowaniem darów rozpoczyna się Liturgia Eucharystyczna, która stanowi szczyt celebracji Misterium Paschalnego.

W Polsce szczególnie doniosły moment w przeżywaniu wielkanocnej radości stanowi procesja rezurekcyjna. Jest ona uroczystym ogłoszeniem światu Zmartwychwstania Chrystusa i wezwaniem całego stworzenia do udziału w triumfie Zmartwychwstałego. Może się ona odbyć bezpośrednio po Wigilii Paschalnej, albo w poranek wielkanocny przed pierwszą Mszą świętą.

Zapraszam wszystkich moich parafian i czytelników czasopisma *Magnificat* do pełnego zaangażowania się w ten święty czas spotkania z Panem. On przez swoją śmierć i zmartwychwstanie zbawił nas. On także pragnie, abyśmy skorzystali z tego daru i z duchowych upadków powstawali siłą Jego łaski. Otwórzmy się więc na Jezusa Chrystusa Jedyne Zbawiciela Świata. Nie bójmy się. Pozwólmy działać Jezusowi cierpiącemu i zmartwychwstałemu w naszym życiu. Spotkajmy Go osobiście w tych świętych momentach modlitwy i adoracji oraz w obecności zgromadzonej wspólnoty Kościoła.

W domu Słowa Bożego

Język Pisma Świętego

Ludzie – drugorzędni autorzy Biblii – spisali Księgi Świete w trzech językach starożytnych. Główny język oryginalny Biblii to hebrajski – podstawowy język Starego Testamentu – język modlitwy, prawa i poezji Izraela.

Rozwój tego języka od najdawniejszych czasów można śledzić dzięki przechowywanym w Biblii starohebrajskim kantykom Marii – siostry Mojżesza i prorokini Debory (Sdz 5, 1-32). Język hebrajski jest dialektem kananejskim. Hebrajczycy przyswoili go sobie po osiedleniu się w Kanaanie. Zalicza się do grupy północno-zachodnich języków semickich podobnie jak język syryjski. Przygniatająca większość – prawie wszystkie księgi – Starego Testamentu została utrwalona na piśmie w języku hebrajskim z lat 1200 – 200 przed Chrystusem.

Język hebrajski jest bardzo konkretny i obrazowy. Nie operuje abstrakcją tak jak języki współczesne, lecz: używa metafor z życia codziennego – opisuje emocje poprzez ciało (np. „poruszyły się wnętrzości”, czy „twarde serce”), - często myśli w kategoriach relacji, nie pojęć. Najważniejsze w języku Biblii nie jest jego brzmienie, lecz jego cel. Jest to język objawienia, przymierza, miłości Boga do człowieka. Język hebrajski posiada skromny zasób przymiotników. Zastępuje je rzeczownikami. Zamiast powiedzieć grzeszny człowiek powie człowiek grzechu (2 Tes 2,3). Zamiast mąż sprawiedliwy – mąż sprawiedliwości.

Drugą Księgę Machabejską i Księgę Mądrości Starego Testamentu napisano po grecku, a fragmenty Księgi Rodzaju (31, 47), Jeremiasza (10, 11), Daniela (2, 4 – 7, 28 – słowa Jezusa na Krzyżu) i Ezdrasza (4, 8 – 6, 18; 7, 12-26) po aramejsku.

Język aramejski używany był na co dzień w czasach Jezusa. Jego obecność w Biblii przypomina, że objawienie Boże dokonywało się w konkretnym świecie i wśród konkretnych ludzi. W Nowym Testamencie – św. Mateusz napisał Ewangelię po aramejsku dla mieszkańców Palestyny. Pozostałe Księgi Nowego Testamentu napisane zostały w języku greckim zwanym koine, czyli wspólnym. Był to język powszechny w świecie śródziemnomorskim, dlatego umożliwił szybkie rozprzestrzenianie się Ewangelii. Greka pozwalała również na bardziej precyzyjne wyrażanie pojęć teologicznych takich jak miłość, łaska, czy prawda. Dzięki temu przesłanie chrześcijaństwa mogło zostać skierowane nie tylko do żydów, lecz do całego świata.

Targum z XI w. Fragment Księgi Wyjścia po hebrajsku, z aramejskim tłumaczeniem.

Warto także pamiętać, że ojczystym językiem wszystkich autorów Nowego Testamentu z wyjątkiem Łukasza – był język hebrajski lub aramejski. Ich żydowskie pochodzenie i wychowanie wywarło wpływ na język grecki jakim się posługiwali. Pełno w nim semityzmów, które nadają tej grece w Nowym Testamencie swoiste znamię.

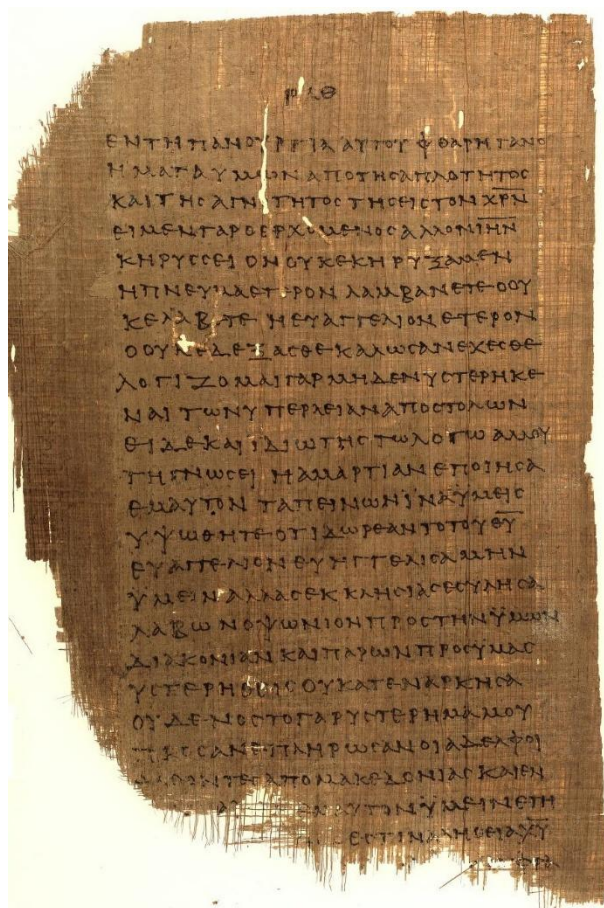
Autorzy biblijni lubią wyrażać myśli w sposób rozbudowany. Zamiast prostego zdania posługują się rozwiniętym. Zamiast powiedzieć przyszedł, zobaczył, powiedział... piszą, wstawszy przyszedł, podniósłszy oczy zobaczył, otworzywszy usta mówił. Z kolei wiele wyrażen posiada w Biblii szeroki zakres znaczeniowy. Na przykład wyraz brat oznacza nie tylko dziecko tych samych rodziców, lecz także ludzi o wiele luźniej ze sobą związanych pokrewieństwem: kuzynów rozmaitego stopnia, teścia, zięcia, dziadka, wnuka. Wyraz syn występuje często w połączeniu z rzeczownikiem w dopełniaczu. Na przykład – syn królestwa nie oznacza dziecka królewskich małżonków, ale obywatela państwa w ustroju królewskim. Syn uczyty to uczestnik

przyjęcia, gość weselny. Syn tego świata to człowiek żyjący według zasad sprzecznych z bożymi przykazaniami. Syn światłości natomiast, to człowiek żyjący według bożych przykazań. Wiele nieporozumień powoduje paralelizm myśli często występujący w Biblii. Autor natchniony posługujący się tą formą wyraża jedną i tę samą myśl w dwóch, czasem trzech różnie brzmiących zdaniach, które niekiedy przeciwstawiają się sobie. Na przykład: „Kto uwierzy i przyjmie chrzest będzie zbawiony. A kto nie uwierzy będzie potępiony” (Mk 16, 16). Oba te zdania wyrażają jedną i tę samą myśl, że wiara i chrzest są konieczne do zbawienia dla tych, którzy usłyszeli Ewangelię.

Biblia unika pojęć abstrakcyjnych, ścisłych określeń, definicji, pojęć ogólnych. Zamiast pojęć ogólnych posługują się konkretem, obrazem, opowiadaniem.

Ważną rolę odegrały również tłumaczenia Biblii. Już w starożytności powstała grecka Septuaginta, a później łacińska Wulgata opracowana przez św. Hieronima. Dzięki nim Pismo Święte stało się dostępne dla ludzi różnych narodów. Tłumaczenia pokazują, że słowo Boże może być wyrażone w wielu językach, a jego przesłanie pozostaje aktualne w każdej epoce.

Podsumowując, język Biblii jest różnorodny, symboliczny i głęboko zakorzeniony w historii. Łączy w sobie prostotę opowieści z głębią teologiczną. Jego celem nie jest jedynie przekaz informacji, lecz prowadzenie człowieka do wiary i relacji z Bogiem. Dlatego mimo wpływu wieków Biblia wciąż przemawia do ludzi i pozostaje jedną z najważniejszych ksiąg świata.

Papirus 46 – jeden z najstarszych manuskryptów Nowego Testamentu w języku greckim.

Opracowała: Halina Janas

Zrozumieć by pokochać liturgię

Święte znaki - Chrzcielnica

Chrzcielnica to święte naczynie, miejsce duchowego odrodzenia, razem z ołtarzem i tabernakulum jeden z najważniejszych elementów dla wspólnoty Kościoła. Jest ona głównie związana z sakramentem chrztu, jednak jej znaczenie wykracza daleko poza funkcję praktyczną - ma głęboką symbolikę teologiczną i duchową.

Przede wszystkim chrzcielnica symbolizuje źródło nowego życia. Woda chrzcielna, która się w niej znajduje, jest znakiem oczyszczenia z grzechu i narodzin do życia w wierze. Przypomina nam w ten sposób o naszym własnym Chrzcie Świętym i przynależności do wspólnoty Kościoła. O naszych obowiązkach i powinnościach związanych z byciem uczniami Jezusa Chrystusa.

Chrzcielnica jest bardzo blisko związana ze śmiercią oraz powstaniem z martwych Chrystusa. Symbolizuje ona grób, z którego odrodzony człowiek zmartwychwstaje do nowego życia oraz także łono Kościoła, które rodzi nowych synów Bożych z wody i z Ducha Świętego.

Chrzcielnica najczęściej przyjmuje kształt ośmiokąta foremego (oktagonu), na pamiątkę ósmego dnia nowego stworzenia, uważanego za dzień zmartwychwstania oraz obmycia z grzechu. Chrzcielnice zazwyczaj można zobaczyć wykonane z kamienia – oznacza on trwałość i niezmienność Bożej łaski, lecz można również natrafić na wykonanie z innych materiałów na przykład z drewna.

Romańska chrzcielnica w Legnicy
z przedstawieniem dwunastu scen z życia Jezusa

Chrzcielnica nie jest jedynie naczyniem potrzebnym jednorazowo podczas sakramentu Chrztu - jest też duchowym znakiem ciągłego odradzania się w życiu codziennym. Każde zanurzenie w wodzie chrzcielnej przypomina wiernym o potrzebie oczyszczenia serca, odrzucenia grzechu i wierności nauce Chrystusa. Jest symbolem nadziei, że dzięki Bożej łasce każdy człowiek może rozpocząć nowe życie, pełne miłości, przebaczenia i służby innym.

Opracował: Maciej Środek

Święty Józef – oblubieniec Maryi – patron małżonków i rodziny

Św. Józef urodził się w I w. p.n.e. Nie wiemy kim byli jego rodzice. Wiemy, że pochodził z królewskiego rodu Dawida. Żył jednak skromnie, ciężko pracował jako rzemieślnik wykonując narzędzia codziennego użytku, głównie rolnicze i najczęściej z drewna np. schody, jarzma dla wołów i inne. Stąd nazywany jest cieślą lub stolarzem.

George de la Tour – „Święty Józef cieśla”

W Biblii jest niewiele informacji na temat św. Józefa. Jest wymieniany 14 razy, a fragmenty o Nim obejmują łącznie zaledwie 26 wierszy. Sam nie wypowiada ani jednego słowa, jest postacią milczącą. W Ewangeliach św. Józef jest wspominany z okazji:

- zaślubin z Maryją,
- spisu ludności za Cesarza Augusta,

- narodzenia Pana Jezusa,
- pokłonu trzech Mędrców,
- ucieczki do Egiptu
- powrotu do Nazaretu po śmierci Heroda,
- ofiarowania Jezusa w świątyni.

Według Ewangelii św. Mateusza (Mt 1, 18-25) i św. Łukasza (Łk 1, 27-30) kiedy Józef po zaślubinach z Maryją chciał wziąć ją do siebie, okazało się, że jest ona brzemienna. Był człowiekiem prawym i żeby nie narazić Maryi na zniesławienie postanowił oddalić ją potajemnie. Wtedy we śnie spotkał Anioła Pańskiego i dowiedział się, że dziecię w łonie Maryi poczęło się w sposób cudowny z Ducha Świętego i pocznie Ona syna, któremu nadadzą imię Jezus.

Józef zaufał Bogu i wziął Maryję do siebie. Według prawa żydowskiego stał się głową Najświętszej Rodziny, małżonkiem Maryi Panny i ojcem Pana Jezusa.

W życiu Świętej Rodziny Józef odgrywał pierwszą rolę. To Jemu anioł wyjaśnił tajemnicę wcielenia Pana i powierzył misję nadania dziecku imienia Jezus, co oznaczało uznanie ojcostwa. Św. Józefowi anioł nakazał również ucieczkę do Egiptu przed Herodem i powrót do Nazaretu po śmierci Heroda.

Święty Józef w stosunku do Maryi i Jezusa wykazywał się głęboką pokorą, co wynikało też z uniżenia się wobec Boga – Zbawiciela. Małżeństwo Józefa i Maryi cechowała wyjątkowa czystość, byli wspólnotą czystych serc. Józef rozwijał daną mu

łaskę niewinności. Był bardzo cierpliwy, w Betlejem szukał schronienia dla Maryi oczekującej Dzieciątka. Podczas drogi do Egiptu zniósł mężnie wszystkie trudy i niewygody, zapewnił Maryi wszystko czego potrzebowała. Był posłuszny, chętnie spełniał polecenia aniołów i ludzi, nawet wówczas, gdy były trudne i nie do końca ich rozumiał, czynił to, co Mu nakazano bez oporu, bez wymówek, bez szemrania, znosząc trudy, przykrości i niebezpieczeństwa. Całym sercem kochał Boga, pokornie służył mu miłością, poświęceniem i pracą. Żył w zjednoczeniu z Panem Bogiem, co wyrażało jego pobożność, nigdy nie utracił ufności w Boga, mimo trudnych doświadczeń.

Rembrandt van Rijn - „Sen Józefa”

Święty Józef był wspaniałym Ojcem, kochał Jezusa – Syna Bożego gorącą miłością, zaspokajał jego potrzeby, uczył pracy i cieszył się z Jego bliskości. Była to miłość ofiarna, zdolna do poświęceń i wyrzeczeń. Żył tylko dla Jezusa i Maryi, a utrata Jezusa w drodze powrotnej ze święta Paschy była dla Józefa największym cierpieniem.

Po raz ostatni Józef pojawia się w Ewangelii w scenie odnalezienia Pana Jezusa w świątyni (Łk 2, 41-50), która kończy opisy dzieciństwa Jezusa. Św. Józef nie pojawia się przy Chrzcie Pana Jezusa, pod Krzyżem i przy Zmartwychwstaniu. Bibliści uważają, że zmarł ok. 20 roku n.e. w obecności Jezusa i Maryi. Stąd uznawany jest też za patrona

dobrej śmierci. Do pełnienia takiej godności powołał Pan Bóg człowieka o wielkiej cnocie. Pisarze Kościoła Świętego stawiają Józefa na czele wszystkich świętych Pańskich, a Kościół obchodzi jego roczną pamiątkę 19 marca mimo Wielkiego Postu jako uroczystość i dowolne wspomnienie jako Józefa pracownika 1 maja.

Święty Józef ma swoje sanktuaria. Na świecie największe jest w Kanadzie w Montrealu, gdzie liczba pielgrzymów dochodzi rocznie do 1,5 miliona. Bazylika ta może pomieścić 12 000 wiernych, posiada 61 dzwonów. W Polsce na cześć św. Józefa Zbudowano 264 świątynie. Największa jest w Kaliszu nazywana Polski Nazaret. Od roku 1969 jest to centrum kultu św. Józefa, gdzie gromadzona jest dokumentacja na ten temat.

Wiele krajów obrało św. Józefa za patrona np. Kanada, Czechy, Austria i inne. W Polsce jest kilka zakonów pod wezwaniem św. Józefa. Oblubieniec Maryi jest patronem kilku diecezji np. Włocławska, Łódzka i Kujawsko-Kaliska. 327 miejscowości ma nazwy pochodzące od św. Józefa.

Papież Leon XIII w jednej z encyklik tak napisał o Świętym Józefie Oblubieńcu Maryi:

„Dla ojców rodzin jest Józef najwspanialszym przykładem ojcowskiej czujności i opieki; dla małżeństw – doskonałym przykładem miłości, zgody i wierności małżeńskiej; dla dziewcząt – prototypem, a zarazem obrońcą dziewiczej nieskażoności. Wreszcie wszyscy pracujący i ci, którzy nie zaliczają się do klas uprzywilejowanych winni – w oparciu o właściwe im prawa uciekać się do Józefa i widzieć w nim wzór”.

Opracowała: Janina Matusz

Droga Światła – *Via Lucis*

Droga Światła powstała we Włoszech w XX wieku jako forma liturgicznej medytacji, zwłaszcza w okresie wielkanocnym. Składa się z czternastu stacji, podobnie jak Droga Krzyżowa, ale każda z nich nawiązuje do wydarzenia po zmartwychwstaniu Jezusa. W czasie jej odprawiania wierni medytują nad nadzieją, odnowieniem życia i obietnicą Ducha Świętego. Często w kościołach odprawia się ją w formie procesji, z modlitwą i śpiewem. Stacje Drogi Światła, choć mogą się różnić w zależności od źródła, zwykle obejmują kluczowe momenty po zmartwychwstaniu. Każda stacja jest okazją do modlitwy, refleksji i dziękczynienia. To piękna tradycja, która dodaje głębi w przeżywaniu czasu wielkanocnego.

Stacje Drogi Światła:

Stacja I - Jezus powstaje z martwych

Stacja II - Apostołowie przybywają do pustego grobu

Stacja III - Zmartwychwstały Pan objawia się Marii Magdalenie

Stacja IV - Zmartwychwstały Pan ukazuje się uczniom w drodze do Emaus

Stacja V - Zmartwychwstały Pan objawia się uczniom przy łamaniu chleba

Stacja VI - Zmartwychwstały Pan ukazuje się Apostołom

Stacja VII - Zmartwychwstały Pan przekazuje uczniom władzę odpuszczania grzechów

Stacja VIII - Zmartwychwstały Pan umacnia wiarę Tomasza

Stacja IX - Zmartwychwstały Pan spotyka uczniów nad Jeziorem Galilejskim

Stacja X - Zmartwychwstały Pan przekazuje władzę pasterską Piotrowi

Stacja XI - Zmartwychwstały Pan daje uczniom nakaz misyjny

Stacja XII - Zmartwychwstały Pan wstępuje do Ojca

Stacja XIII - Uczniowie z Maryją oczekują w wieczniku na Zesłanie Ducha Świętego.

Stacja XIV - Zmartwychwstały Pan posyła uczniom obiecanego Ducha.

Między wiarą, a obrzędem

Tradycje i zwyczaje Triduum Paschalnego i Wielkanocy – dawnej i dziś

Triduum Paschalne i Wielkanoc to nie tylko najważniejsze wydarzenia w roku liturgicznym, ale także czas bogaty w piękne tradycje i zwyczaje, które przez wieki kształtowały życie religijne i codzienność wiernych. Wiele z nich przetrwało do dziś, choć niektóre przybrały bardziej symboliczną formę. Triduum Paschalne rozpoczyna się wieczorną Mszą Wieczery Pańskiej w Wielki Czwartek, a kończy nieszpornymi Niedzieli Zmartwychwstania.

Wielki Czwartek – pamiątka Ostatniej Wieczery

Wielki Czwartek to w tradycji chrześcijańskiej początek Świętego Triduum Paschalnego, upamiętniający ustanowienie sakramentów Eucharystii i Kapłaństwa podczas Ostatniej Wieczery. Msza Wieczery Pańskiej sprawowana jest wieczorem. Podczas śpiewu hymnu „Chwała na wysokości Bogu” rozbrzmiewają dzwony i organy, które następnie milkną, aż do Wigilii Paschalnej. W wielu parafiach pojawia się także zwyczaj zastępowania dzwonków kołatkami.

Jednym z najbardziej wymownych gestów liturgii Wielkiego Czwartku jest obmycie nóg dwunastu osobom, na pamiątkę czynu Jezusa, który w czasie Ostatniej Wieczery umył nogi swoim uczniom. Gest ten symbolizuje pokorę i służbę bliźniemu.

Z Wielkim Czwartkiem związane były również liczne zwyczaje ludowe. Wszystkie panny w Wielki Czwartek kąpały się w zimnej wodzie. Tylko wtedy miały pewność, że cały rok będą zdrowe, ponętne i piękne! Po kąpeli w źródle lub rzece dziewczyny biegły do lasu, gdzie szukały liści lubczyku. Był to symbol miłości. A co robili kawalerowie? Przygotowywali ze słomy kukłę i ubierali ją w stare ciuchy stracha na wróble. Następnie ciągnęli ją przez całą wieś i wrzucali do rzeki, patrząc, aż utonie. Rozpalano także ogniska – przy kapliczkach i pod krzyżami. W Wielki Czwartek palono też stare, drewniane krzyże przydrożne i stawiano nowe. W Wielki Czwartek chłopcy ze wsi wyganiaли Wielki Post, hałasując kołatkami, a dzwony kościelne milczały, aż do Niedzieli Wielkanocnej.

Wielki Piątek – cisza, skupienie i dawne wierzenia

Wielki Piątek jest dniem szczególnej zadumy nad męką i śmiercią Jezusa Chrystusa. Tego dnia w Kościele nie sprawuje się Mszy Świętej. Centralnym nabożeństwem jest Liturgia Męki Pańskiej, która składa się z czterech części: liturgii słowa z opisem męki Chrystusa według św. Jana, adoracji krzyża, Komunii Świętej oraz procesji do Grobu Pańskiego.

Liturgia tego dnia ma bardzo prosty i poważny charakter. W kościołach nie używa się instrumentów muzycznych ani dzwonków, a cisza sprzyja modlitwie i refleksji. Wierni oddają cześć krzyżowi, całując go lub przyklękając przed nim. W Wielki Piątek obowiązuje post ścisły, będący formą pokuty i duchowego przygotowania do świąt Zmartwychwstania Pańskiego.

W wielu parafiach przygotowuje się Grób Pański, przy którym wierni modlą się i czuwają. Straż przy grobie często pełnią strażacy, harcerze lub przedstawiciele różnych wspólnot parafialnych. W tradycji ludowej strażników tych nazywano czasem „turkami”.

Z Wielkim Piątkiem związanych było również wiele dawnych wierzeń i zwyczajów. Unikano ciężkich prac, nie prano ubrań i nie używano narzędzi. Uważano, że dzieci urodzone tego dnia mają mieć bardzo trudne życie. Postrzegano, że chleb oraz inne wypieki takie jak mazurki, czy baby wielkanocne pieczone w Wielki Piątek będą wiecznie świeże. Wierzono także, że modlitwy odmawiane o godzinie 15.00, w chwili śmierci Chrystusa, mają szczególną moc.

Wielka Sobota –święcenie pokarmów i bogata symbolika

Wielka Sobota jest dniem ciszy i czuwania przy Grobie Pańskim. Kościół wspomina wówczas spoczynek Chrystusa w grobie oraz Jego zstąpienie do otchłani. W starożytności starano się zachować w tym dniu szczególną ciszę i skupienie. Wierni przychodzą do kościołów, aby adorować Chrystusa złożonego w grobie. Jednocześnie jest to dzień przygotowań do świąt Zmartwychwstania.

Najbardziej znanym zwyczajem Wielkiej Soboty jest święcenie pokarmów. Obrzęd święcenia pokarmów dawniej odbywał się w domach wiernych. Poświęcone miały być wszystkie pokarmy, które miały być spożyte w Niedzielę Wielkanocną. Z czasem (głównie z uwagi na ogromne ilości jedzenia w domach szlacheckich) zakazano święceń w domach. W ten sposób zobowiązano wiernych do przynoszenia pokarmów do kościoła. To wymusiło z czasem, że święcenie przybrało formę symboliczną – każdy element koszyka nabrał określonego znaczenia. Do

koszyczków wkłada się m.in. chleb, jajka, wędlinę, sól, chrzan oraz baranka, czyli symbol Chrystusa Zmartwychwstałego. Każdy z tych produktów niesie własne, głęboko zakorzenione znaczenie: jajko symbolizuje nowe życie, sól — oczyszczenie i trwałość, chrzan — siłę i vitalność, wędlina — płodność i dostatek, ser — zdrowie i pomyślność w gospodarstwie, a ciasto, zwłaszcza babka, wyraża zaradność i umiejętności domowników.

Wieczorem rozpoczyna się Wigilia Paschalna, najważniejsza liturgia w całym roku kościelnym. Składa się ona z czterech części: liturgii światła, liturgii słowa, liturgii chrzcielnej oraz Eucharystii. Choć odbywa się w Wielką Sobotę wieczorem, liturgicznie należy już do Niedzieli Zmartwychwstania.

Niedziela Zmartwychwstania – radość zwycięstwa życia

Niedziela Wielkanocna jest świętem zwycięstwa życia nad śmiercią. Zmartwychwstanie Chrystusa stanowi fundament wiary chrześcijańskiej. Dawniej dzień ten nazywano Paschą. Uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego rozpoczyna procesja rezurekcyjna, która ogłasza światu radosną nowinę o zmartwychwstaniu Jezusa, przy akompaniamencie dzwonów i uroczystego śpiewu

Po powrocie z kościoła rodziny zasiadają do wspólnego śniadania wielkanocnego. Według tradycji stół świąteczny powinien być przykryty białym obrusem i udekorowany liśćmi bukszpanu. Na środku stołu stawiamy baranka, np. na łączce z rzeżuchy. Rzeżucha to symbol sił vitalnych i rodzącego się życia. Na stole pojawiają się potrawy przygotowane wcześniej i poświęcone w Wielką Sobotę. Wśród nich znajdują się m.in. żurek, biała kielbasa, szynka, ćwikła z chrzanem, własnoręcznie wykonana babka, mazurek z artystycznymi dekoracjami, pascha, kołacz, sernik (kiedyś zwany przekładańcem). Na środku stołu często stoi baranek – symbol Chrystusa Zmartwychwstałego.

W Niedzielę Wielkanocną świętujemy! Wielkanocna Niedziela to czas przeznaczony na rodzinne biesiadowanie. Dzieci bawią się w poszukiwanie prezentów podrzuconych przez zajączka.

Poniedziałek Wielkanocny – radość i tradycja

Drugi dzień świąt, czyli Poniedziałek Wielkanocny, znany jest przede wszystkim z tradycji śmigusa-dyngusa. To czas radości, zabawy, psikusów, na które wszyscy czekali przez cały okres postu.

W tym dniu polewamy się wodą. Dawniej śmigus i dyngus były osobnymi zwyczajami, śmigus oznaczał tradycyjne smaganie, czyli uderzanie wierzbowymi gałązkami lub polewanie wodą. Wszystko w formie zabawy, chłopcy smagali dziewczęta po gołych łydkach. Dyngus to inaczej wykup. Chłopcy chodzą od domu do domu i w zamian za życzenia i śpiew domagali się wykupu w postaci pisanek, słodczy, pieniędzy. Z czasem połączono te zwyczaje i dziś tylko polewamy się wodą.

Dawniej chodzono po wsi z kogutem symbolem sił witalnych i urodzaju. Kogutek był mile widzianym gościem w każdym gospodarstwie. Z czasem żywe zwierzęta zastąpiły te gliniane, drewniane. W Wielkanocny Poniedziałek święci się pola. Gospodarze wyruszają w procesji na pola. Święcą je palmami nasączonym wodą. Z tych palm robią krzyżyki i wbijają w ziemię, aby zapewnić sobie dostatek. To okazja do spotkań towarzyskich i rozmów, cieszenia się wspólnie spędzonym czasem i budzącą się do życia przyrodą.

Zwyczaje wielkanocne w innych krajach świata

Wielkanoc w Niemczech

W Niemczech również dużą rolę odgrywają jajka i barwne pisanki, choć sposób świętowania różni się od polskich zwyczajów. Nie przygotowuje się tam koszyczka do poświęcenia, zamiast tego przed kościołami zapala się świece albo rozpala duże ogniska. Podobnie jak w Polsce, ważnym elementem jest wspólne śniadanie wielkanocne.

Jedną z ciekawszych tradycji jest uderzanie się jajkami podczas posiłku. W zabawie wygrywa osoba, której skorupka pozostanie najmniej uszkodzona. Popularną zabawą jest też turlanie jajek ze wznesień. Po śniadaniu dzieci wyruszają na poszukiwanie drobnych prezentów, które według tradycji zostawia im „zajaczek”.

Wielkanoc w Brazylii

Brazylijczycy do świąt i tradycji wielkanocnych przywiązują ogromną wagę. W każdym miasteczku, w różnych publicznych miejscach umieszcza się kukły Judasza, które każdy przechodzień może „poobijać”. Niekiedy lalki są publicznie spalane. Z tradycją Wielkanocy są związane także pacoca, czyli słodkie cukierki wytwarzane z ugniecionych orzechów ziemnych.

Największym wydarzeniem w Brazylii w czasie Świąt jest przedstawienie w Nova Jerusalem w stanie Pernambuco. Co roku, w Wielki Piątek, wystawiane jest tam misterium męki pańskiej. To miasto-teatr zajmuje powierzchnię 100 tys. metrów kwadratowych. Jest to replika Jerozolimy z czasów Chrystusa. W przedstawieniu bierze udział ponad 500 aktorów.

Wielkanoc w Hiszpanii

W trakcie Wielkiego Tygodnia ulice zmieniają się nie do poznania. Tradycyjne pochody, są najważniejszym elementem tego święta. W ten sposób oddają hołd tradycji i wierze. W trakcie przemarszów są odgrywane biblijne sceny, a za ich organizację odpowiadają bractwa religijne Cofradías. Widowiskowe procesje przyciągają nie tylko mieszkańców, ale i masę turystów. Smutek i zadumę po Wielkim Tygodniu kończy Niedziela Wielkanocna. Wówczas rozpoczyna się świętowanie zmartwychwstania Chrystusa. Tego dnia, nie ma wystawnego posiłku, ale Hiszpanie spotykają się z bliskimi i raczą się słodkościami. Poniedziałek Wielkanocny to dzień wolny od pracy.

Wielkanoc na Filipinach

Filipińczycy mają silne tradycje religijne, a Wielki Tydzień (lub Semana Santa) jest na Filipinach ważną i uroczystą okazją. Jest to czas refleksji i pokuty upamiętniający mękę, cierpienie i śmierć Chrystusa. Jedną z najważniejszych tradycji jest post, który ma miejsce podczas Semana Santa. Filipińczycy zazwyczaj starają się unikać mięsa zastępując je owocami morza lub warzywami, ale także nadmiernego wypoczynku i przyjemności. W Wielki Czwartek udają się do siedmiu kościołów, aby modlić się, rozmyślając o Drodze Krzyżowej. Liczba siedem symbolizuje święte rany Jezusa lub jego ostatnie słowa. Rodziny i przyjaciele często wybierają się na tę pielgrzymkę razem.

Niektórzy nawet udają się do 14 kościołów, porównując je do 14 stacji drogi krzyżowej. Uważa się, że modlitwy mają większe szanse na wysłuchanie, jeśli ktoś odwiedzi wszystkie 7/14 kościołów. Jedną z najstarszych filipińskich tradycji Wielkiego Tygodnia są procesje. Odbývają się one najczęściej w Wielką Środę i Wielki Piątek, aby upamiętnić mękę i śmierć Chrystusa

Semana Santa, czyli Wielkanoc w Meksyku

Meksyk to drugi najbardziej katolicki kraj na świecie. Dla mieszkańców Meksyku Wielkanoc to najważniejsze Święta w roku. Saemana Santa, czyli Wielkanoc, przywędrowała do Meksyku wraz z hiszpańskimi kolonistami w XV wieku, z tego właśnie powodu święta wielkanocne łączą ze sobą europejskie zwyczaje, ze zwyczajami plemion Majów i Azteków. Większość Meksykanów bierze sobie dwutygodniowy urlop podczas świąt wielkanocnych, który często zaczyna się w Niedzielę Palmową. W Meksyku podobnie jak w Polsce przynosi się do kościoła gałązki w celu poświęcenia.

Popularnym wielkopiątkowym zwyczajem jest organizowanie dramatycznych procesji, przedstawiających sceny męki i ukrzyżowania Jezusa. Wielu Meksykanów niesie ciężki krzyż, biczuje się do krwi, a na koniec zawisa na krzyżu przy pomocy taśm przymocowanych do dłoni i nóg. W Wielką Sobotę natomiast odbywa się palenie kukieł Judasza.

W Niedzielę Wielkanocną całe rodziny wychodzą na ulicę, bawią się, spożywają tradycyjne posiłki i oglądają pokazy sztucznych ogni.

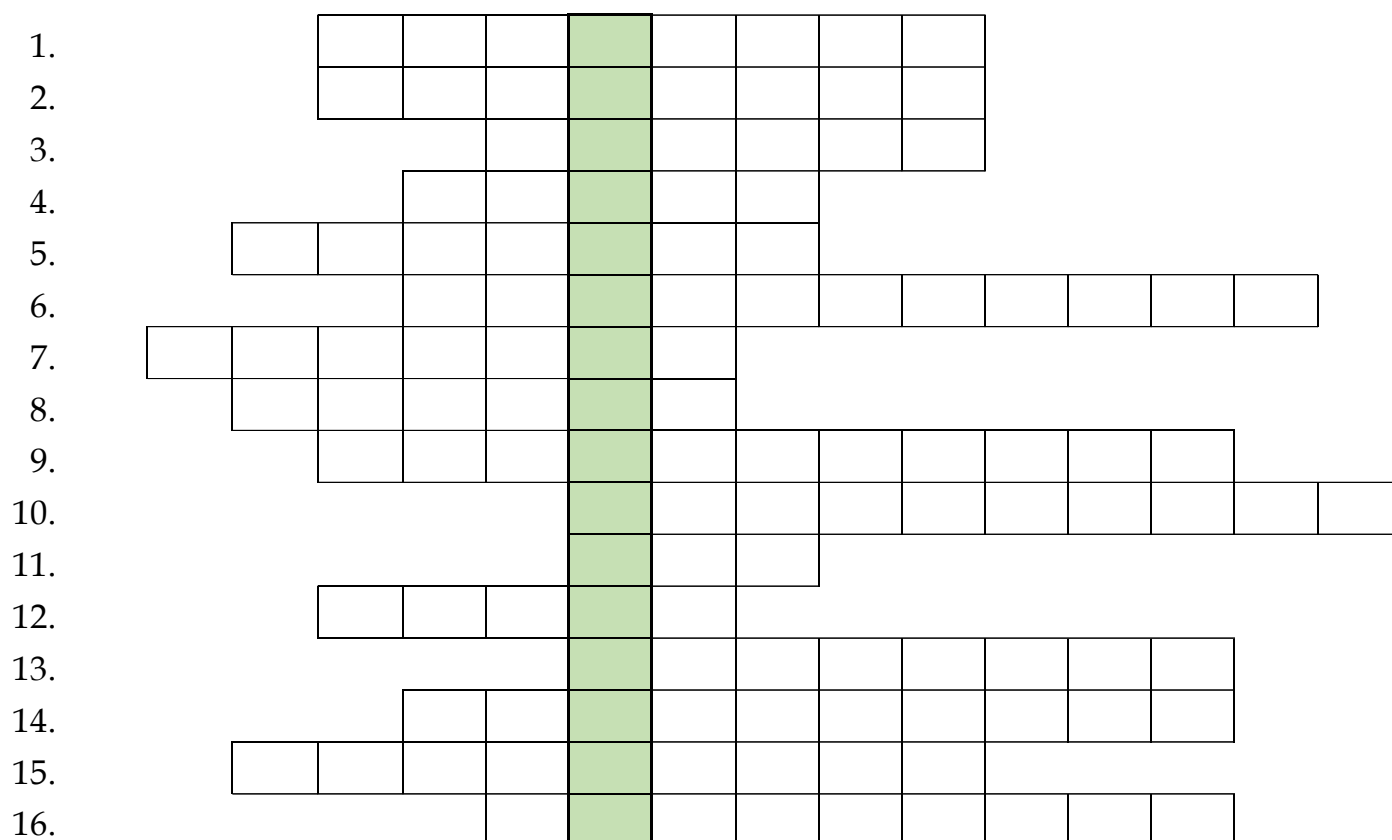
Triduum Paschalne i Wielkanoc są więc nie tylko ważnym wydarzeniem religijnym, ale także czasem głęboko zakorzenionych tradycji. Łączą one modlitwę, liturgię i zwyczaje przekazywane z pokolenia na pokolenie. Dla chrześcijan jest to przede wszystkim czas nadziei i radości, płynącej z prawdy, że Chrystus zwyciężył śmierć i otworzył ludziom drogę do życia wiecznego.

Opracowała: Sara Oziębło

Chrześcijanin inteligentny i pogodny

Krzyżówka

1. Obecne w liturgii Wigilii Paschalnej.
2. Kaplica adoracji, do której przenosi się Najświętszy Sakrament w Wielki Czwartek.
3. Dawna nazwa Wielkanocy, oznacza „przejście”.
4. Dawna nazwa strażników Grobu Pańskiego.
5. Używane zamiast dzwonków w Wielki Czwartek
6. Oddanie się Bogu w modlitwie, szczególnie w Wielki Piątek.
7. Roślina, której liści w tradycji ludowej, dziewczęta szukały w lesie po kąpieli w zimnej wodzie w Wielki Czwartek
8. Tradycyjne ciasto wielkanocne
9. Sakrament ustanowiony podczas Ostatniej Wieczerzy.
10. Miejsce, w którym Jezus spożył Ostatnią Wieczerzę z apostołami.
11. Święcona w Wielką Sobotę oprócz wody, symbol oczyszczenia.
12. Apostoł, który podczas obmycia nóg sprzeciwił się Jezusowi słowami: „Panie, Ty chcesz mi umyć nogi?”
13. Modlitwa i czuwanie przy Grobie Pańskim
14. Cesarz, który zwołał sobór nicejski.
15. Cel męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.
16. Ogród, w którym Jezus został pojmany po Ostatniej Wieczerzy.

Złote myśli

„Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie.”

(Ewangelia św. Jana 11, 25)

„Przestań się lękać! Jam jest Pierwszy i Ostatni, i żyjący. Byłem umarły, a oto jestem żyjący na wieki wieków i mam klucze śmierci i Otchłani.”

(Apokalipsa 1, 9-11a. 12-13. 17-19)

„Nie lękajcie się! Otwórzcie drzwi Chrystusowi.”
— **św. Jan Paweł II – Homilia na inaugurację pontyfikatu (1978 Rzym)**

„Tymczasem jednak Chrystus zmartwychwstał jako pierwszy owoc tych, którzy pomarli”

(1 List do Koryntian 15, 20)

„Krzyż był drzewem śmierci, a stał się drzewem życia.”
— **św. Augustyn**

„Jeśli razem z Chrystusem powstaliście z martwych, szukajcie tego, co w górze.”

(List do Kolosan 3, 1)

„Tam, gdzie jest miłość, tam rodzi się życie.”
— **św. Teresa z Kalkuty**

Opracowała: Patrycja Oziębło

Przepis kulinarny

Żurek wielkanocny

Składniki:

- bulion warzywny 1 litr
- zakwas żytni ok. 500 ml (według smaku)
- kiełbasa zwykła podsuszana 100 g
- kiełbasa biała surowa lub parzona 200 g (można zastąpić inną kiełbasą)
- boczek wędzony surowy 200 g
- śmietana kremówka 30% 3 łyżki

Przyprawy:

- majeranek 1 – 2 łyżki
- ziele angielskie 1 ziarno
- listek laurowy 1
- czosnek i sól po ¼ łyżeczki
- natka pietruszki lub oregano

Przygotowanie:

Wcześniej gotujemy bulion warzywny (można dzień wcześniej) kawałek selera, korzeń pietruszki, marchew. Zalewamy 1 ½ litra wody. Następnie gotujemy i przecedzamy. Zakwas na żurek można zrobić samodzielnie z dużą ilością czosnku (przepis poniżej) lub kupić gotowy. Boczek należy pokroić w drobną kostkę, podsmażyć kilka minut na patelni. Dodać kiełbasę podsuszoną pokrojoną w plasterki. Kiełbasę białą również pokrojoną w plasterki (jeśli używamy kiełbasy białej surowej, to wcześniej należy podgotować ją w wywarze warzywnym). Kiełbasy smażymy pokrojone w plasterki z boczkiem jeszcze 4 – 5 minut. W tym czasie możemy zagotować bulion warzywny. Całą zawartość patelni przekładamy do bulionu. Zupę gotujemy ok. 5 minut. Do zupy wlewamy zakwas na żurek (wcześniej dobrze mieszamy). Dodajemy przyprawy. Zupę doprowadzamy do wrzenia, ciągle mieszając. Żurek powoli zacznie gęstnieć. Wystarczy kilka minut gotowania. Na koniec dodajemy śmietankę. Żurek należy zamieszać i wyłączyć.

Na talerz kroimy ugotowane na twardo jajko. Zalewamy barszczem. Smak żurku można wzbogacić startym chrzanem.

Smacznego 😊

Przepis na zakwas do żurku (dla chętnych)

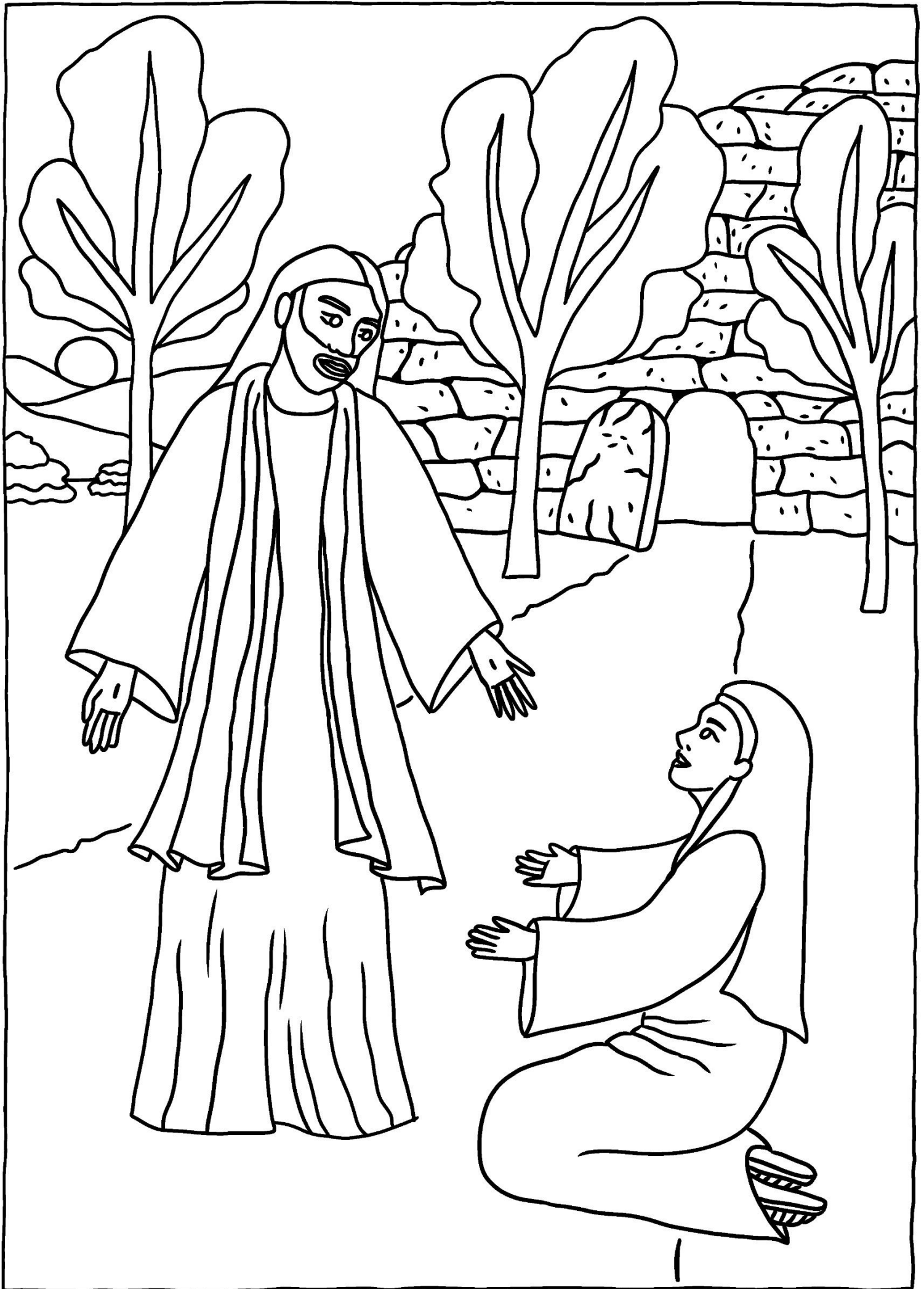
Składniki:

- 500 ml wody przygotowanej, ostudzonej
- (100 g) 6 łyżek mąki żytniej typ: 2000
- 5 ząbków czosnku ok. 25 g
- 4 listki laurowe
- 5 ziaren ziela angielskiego

Wykonanie:

Wodę wlewamy do słoja, dodajemy mąkę oraz obrany czosnek i przyprawy. Całość mieszamy i przykrywamy gazą. Nie zakręcamy słoika (potrzebne powietrze). Słoik odstawiamy w ciepłe, zaciemnione miejsce. Mieszamy przynajmniej 1 raz dziennie. Po 3 – 4 dniach jest gotowy do użycia. Odcedzamy i przelewamy do butelki bądź słoika, zamykamy i wynosimy w chłodne miejsce lub wstawiamy do lodówki.

Przepis: Halina Janas

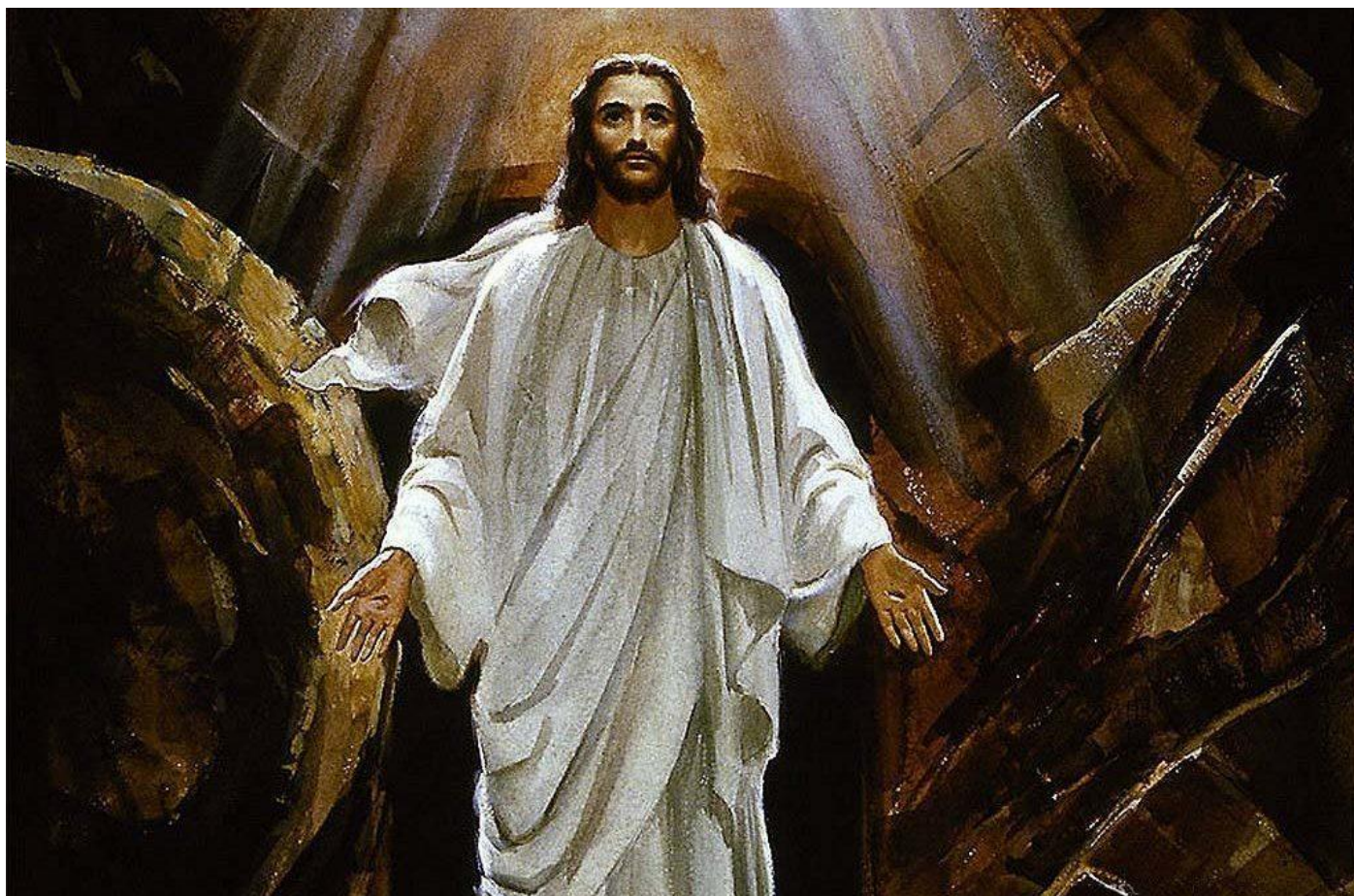

Życzenia

Na progu przeżywania wydarzeń Wielkiego Tygodnia i *Triduum Paschalnego*, moim parafianom, gościom i czytelnikom naszego czasopisma *Magnificat*, życzę otwarcia się w pełni na ten święty czas. Niech w refleksję nad zbawczym przejściem Jezusa będzie wpisana także refleksja nad naszym osobistym i społecznym przejściem ze śmierci do życia, z tego co nas jeszcze zniewala do tego co nas czyni wolnymi. Wykorzystajmy ten czas na osobistą i rodzinną modlitwę, adorację, spotkanie z Panem okazującym nam największą miłość w Eucharystii, na Krzyżu i w momencie Zmartwychwstania. Otwórzmy się na tę miłość przechodzącego Pana i prośmy, byśmy doświadczali Jego obecności na drogach naszego życia. Tego Wam z serca życzę.

Wasz duszpasterz: ks. Bogusław Gut

Ciemnica – 2014 rok

Boży Grób – 2014 rok

Boży Grób – 2014 rok

Ołtarz na Wielkanoc – 2015 rok

Boży Grób – 2015 rok

Ciemnica – 2015 rok

Boży Grób – 2018 rok

Ołtarz na Wielkanoc – 2018 rok

Ciemnica – 2018 rok

Ciemnica – 2019 rok

Boży Grób – 2022 rok

Ołtarz na Wielkanoc – 2023 rok

Boży Grób – 2024 rok

Boży Grób – 2025 rok

„Magnificat”. Czasopismo parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy
w Pełkiniach-Wygarkach.
Redaktor naczelny: ks. Bogusław Gut
Skład i łamanie tekstu: Paulina Czereba
Korekta językowa: Dorota Sznaj